

Energiatehokkuustoimien kannattavuustarkastelua pk-yrityksessä

3.6.2026

Energiatehokkuus on yritykselle enemmän kuin energiansäästöä ja pienempi sähkölasku. Parhaimmillaan se parantaa tuotannon tehokkuutta, työolosuhteita, vastuullisuutta, kilpailukykyä ja johtamista.

Ennen suuria investointeja yrityksen kannattaa ymmärtää oma energiankäyttönsä, tunnistaa energiahukkaa ja tarkastella arjen toimintatapoja. SEAMKin eRemppa-hankkeessa energiatehokkuutta tarkastellaan johtamisen näkökulmasta. Hankkeessa kehitetty eRemppa-työkalupakki auttaa yrityksiä tunnistamaan omia energiatehokkuuden kehityskohteitaan, arvioimaan investointien kannattavuutta ja rakentamaan energiatehokkuudesta osan yrityksen arkea ja päätöksentekoa.

Kannattavuustarkastelua takaisinmaksuaikaa laajemmin

Yrityksissä energiatehokkuusinvestointeja arvioidaan usein suoraan takaisinmaksuajan perusteella. Mittari on nopea ja helppo, mutta siinä on rajoitteensa. Se ei huomioi esimerkiksi investoinnin takaisinmaksuajan jälkeisiä hyötyjä, energian hinnan muutoksia tai rahan aika-arvoa.

Motiva on kehittänyt energiatehokkuustoimien taloudellisen kannattavuuden laskentatyökalun, joka auttaa arvioimaan investointeja monipuolisemmin ja auttaa tekemään näkyväksi investointien pidemmän aikavälin

vaikutuksia.

Laskurin käyttö etenee vaiheittain. Ensin määritellään investoinnin tarkasteluaika ja tuottovaatimus. Sen jälkeen syötetään arvioidut energiansäästöt, energian hinnat sekä mahdolliset muut säästöt, kuten huolto- ja ylläpitokustannusten väheneminen. Mukaan voidaan lisätä myös uuden investoinnin myöhemmät huoltokorjaukset.

Lopputuloksena saadaan arvio investoinnin kokonaiskannattavuudesta. Laskuri mahdollistaa myös herkkyystarkastelun: yritys voi tarkastella, miten esimerkiksi energian hinnan nousu tai muuttuva tuottovaatimus vaikuttaa investoinnin kannattavuuteen.

Seuraavalla videolla Motivan Harri Heinaro käy läpi laskurin käyttöä käytännön esimerkin avulla ja avaa samalla energiatehokkuusinvestointien arviointia laajemmasta, oheishyötyjen näkökulmasta.

Katso video: Taloudellisen kannattavuuden laskentatyökalu energiatehokkuustoimille.

Oheishyödyt parantavat kokonaiskannattavuutta

Energiatehokkuustoimet tuottavat lähes aina myös muitakin hyötyjä kuin pienemmän energiankulutuksen. Näitä vaikutuksia kutsutaan usein oheishyödyiksi. Teollisessa pk-yrityksessä ne voivat näkyä esimerkiksi:

- parempana tuotannon tehokkuutena
- pienempinä huolto- ja ylläpitokustannuksina
- turvallisempina työolosuhteina ja parempana työergonomiana
- henkilöstön osallistumisena ja sitoutumisena
- vastuullisuus- ja yrityskuvan vahvistumisena
- parempana priorisointina

Harri Heinaro muistuttaa videolla, että energiatehokkuusinvestoinnin kannattavuus ei aina näy kokonaan talousluvuissa. Takaisinmaksuajan, nettonykyarvon ja sisäisen korkokannan rinnalla kannattaa tunnistaa myös oheishyödyt, sillä ne voivat vahvistaa investoinnin perusteluja johdolle.

Hyvä esimerkki on LED-valaistus. Energiansäästön lisäksi se voi parantaa valaistustasoa, työturvallisuutta ja työn tekemisen sujuvuutta. Samalla huoltotarve vähenee, kun valaisimia ei tarvitse vaihtaa yhtä usein. Tämä voi pienentää huoltokustannuksia ja vähentää huoltotöihin liittyviä turvallisuusriskejä.

Kaikkia oheishyötyjä ei tarvitse tai edes pystytä laskemaan tarkasti euroiksi. Jo karkea arvio esimerkiksi vähentyneistä huoltokuluista, pienemmästä hävikistä, vältetyistä seisokeista tai työajan säästöistä, auttaa hahmottamaan investoinnin kokonaisvaikutuksia. Kun nämä hyödyt huomioidaan energiansäästön rinnalla, energiatehokkuustoimien todellinen kannattavuus tulee paremmin näkyväksi.

Yritysesimerkit konkretisoivat oheishyötyjen

vaikutuksia – energiatehokkuus on johtamiskysymys

eRemppa-hankkeen työpajoissa kuultiin esimerkkejä, jotka osoittavat, että vaikuttava energiatehokkuustyö liittyy vahvasti yrityksen johtamiseen, toimintakulttuuriin sekä tavoitteelliseen ja jatkuvaan kehittämiseen.

Mäkelä Alulla järjestelmällinen energiatehokkuustyö on tuonut sen vahvasti osaksi johtamista, tavoitteita, vastuita ja raportointia sekä mittarointia. Samalla henkilöstön osallistuminen on lisääntynyt ja säästöideoita on alkanut nousta arjesta. Priorisointi on helpottunut osana jatkuvan parantamisen toimintatapaa. Voit lukea Mäkelä Alun kokemuksista laajemmin artikkelista: **Energiatehokkuus kuuluu johdon agendalle – Mäkelä Alu kehittää vastuullisesti.** Sen kautta pääset myös videoon, jossa yrityksen kestävyysjohtaja kertoo aiheesta.

Mirror Line on eteläpohjalainen peili- ja lasituotteiden valmistaja, jonka esimerkkiin perehdyttiin myös eRemppa-työpajassa. Energiatehokkuus kytkeytyi sielläkin osaksi tuotannon ja työympäristön kehittämistä. Yrityksessä on tehtyjen investointien ja toimenpiteiden myötä koettu positiivisia vaikutuksia energiatehokkuuden lisäksi mm. työergonomian ja työympäristön osalta.

Energiatehokkuus on jatkuvaa parantamista

Energiatehokkuus voi tukea tuotannon kehittämistä, työn laatua ja henkilöstön arkea osana yrityksen jatkuvaa kehittämistä. Energiatehokkuus onkin vaikuttavimmillaan jatkuva toimintatapa. Se syntyy, kun yrityksessä:

- ymmärretään energiankäytön nykytila
- asetetaan tavoitteita
- määritellään vastuut
- seurataan kehitystä
- osallistetaan henkilöstöä
- arvioidaan investointeja kokonaisvaikutusten kautta

Pienetkin toimenpiteet voivat olla merkityksellisiä, kun niitä tehdään järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti. Samalla kun hyväksytään keskeneräisyys arjen kiireessä, on mielessä kaikille selkeä kehityspolku, jonka suunta on selvä. Tavoitellaan jatkuvaa asioiden parantamista seuraamalla ja mittaamalla. Samalla energiatehokkuudesta tulee osa yrityksen kilpailukykyä, vastuullisuutta ja tulevaisuuskestävää liiketoimintaa.

Tämä artikkeli on kirjoitettu osana Seinäjoen ammattikorkeakoulun toteuttamaa eRemppa – Energiatehokkuustoimia Etelä-Pohjanmaalla -hanketta, joka on Euroopan unionin osarahoittama.

Artikkeli on osa Yrityksen eRemppa -artikkelisarjaa, jonka aiemmat osat löydät SEAMKin verkkolehdestä:

- Energiatehokkuus kuuluu johdon agendalle – Mäkelä Alu kehittää vastuullisesti
- Konepajan energiaremontilla tehostaminen osaksi arkea – case KonepajaX Oy
- Tukiälyä yrityksen energiatehokkuustyöhön – case nolla_E
- Tyhjäkäyntikävelyllä tunnistetaan yrityksen energiahukka yhdessä henkilöstön kanssa
- Yrityksen energiatehokkuusasiat haltuun johtamalla

Heli Hietala
SEAMK

Kirjoittaja työskentelee projektipäällikkönä ja asiantuntijana yritysten kiertotaloutta, asiakaslähtöisyyttä ja tulevaisuuskestävää liiketoimintaa edistävissä hankkeissa.